

kem prostoru, ki leži med Donavo in severno platjó terdnjave, da lahko na Donavo strelajo in grabne lože branijo.

Silistra nima dostojne staniš, ki bi zderžale strel topov, pa Turki so, kakor kerti, navajeni pod zemljo riti in se v podzemeljskih jamah s strelivom vred poskrivati.

Veliko prebivavcov je že izzačetka z večjim premoženjem zapustilo to mesto; vendar je večina za orožje sposobnih moških ostalo v terdnjavi, ki združeni z 12 rednimi regimenti, branijo sedaj to terdnjavo, ktera ima dostojno in teških topov, in v kateri zapoveduje eden naj bolj izurjenih in pogumnih generalov: Musa-paša.

O tacih okoljšinah se ni čuditi, da dosihmal Rusi, čeravno scer junaško napadajo terdnjavo, še niso dosti opravili in da jih je že sila veliko konec storilo.

Novičar iz austrijskih krajev.

Iz Celovca. Gosp. minister bogočastja in nauka grof Thun je, ogledovaje medpotoma mnoge učilnice, iz Maribora došel v Celovec. V saboto je bil gosp. svetovavec ravno tega ministerstva dr. Kleemann o zadevah gimnazialnih šol v Ljubljani, od kodar se je v pondeljek podal v Gorico in Terst.

Iz Ljubljane. Iz Dunaja nam piše gosp. Cigale, da je čerko *A* za nemško-slovenski del našega slovnika že večidel izdelal. Radi mu verjamemo, da bolj dolgočasne čerke od nemškega *A* ni, ker skorej vsi nemški glagoli se 4krat v njej znajdejo, namreč: *ab-*, *au-*, *auf-*, *aus-*, in da mu je to naj več nagajalo, da v rokopisu niso glagoli logično razlagani, na priliko: pride „abnehmen“ in zraven stoji *v. a.* (verbum activum) in so res nekteri izreki taki, da je *v. a.*, pa precej za tem je kaj tacega, na priliko: „Der Schmerz nimmt ab“, kar je že *v. n.* (verbum neutrum), in potem spet „den Eid abnehmen“, kar je activum itd. Ker takih marinih merdželic gosp. vrednik ne smé terpeti, je res opravil na kupe, pa bo potem tudi — delo mojstra hvalilo. Ker je gosp. Blaznik že čisto novih čerk iz Praga dobil in bo tudi po naukazu svitlega gosp. knezoškofa za slovník nalaš napravljene papir v Vevški papirnici kmalo gotov, se bode natis željno pričakovanega slovnika zamogel skoraj začeti. — Semtertje se je govorilo, da bode prihodnje leto še manj slovenščine v naših gimnazialnih šolah. Za gotovo zamoremo povedati, da vse take gevorice so skoz in skoz prazne gevorice. Slavno ministerstvo nauka se nepremakljivo pravičnega pravila derži, da vsak naših rojakov mora na koncu gimnazialnih šol slovenski jezik ravno tako dobro brati in pisati znati kakor nemškega, ker obojega bo potreboval vsak, naj je bogoslovec ali pravoznanec ali zdravnik, kadar nastopi stan svojega poklica, in namen gimnazialnih šol je: izrediti deržavi popolnoma pripravne duhovne, juriste in zdravnike. Slavno ministerstvo ima za vse dežele našega cesarstva edini namen, tedaj se tudi v deželah, kjer se slovenski jezik govori, ne smé zanemarjati slovenskiga jezika v šolah. Kdor se maternega jezika ni učil, ga ne zna popolnoma, čeravno morebiti abotno misli, da ga zna; kdor ga pa ne zna (to je, da ne zná brati in pisati), pride sedanji čas stokrat v zadrege. Hinc illæ lacrimæ! Tudi Nemeč, Talijan, Francoz in vsak se mora svoj materniga jezika še posebej v šolah učiti. Kaj le Slovenec je morebiti taka modra glava, da že svoj jezik v pelnicah na svet prinese! „Ja frajlh! če bi bla tista naša špraha ta rihteg in ta prava špraha, k' jo slišmo na gasi, kader, postavim, se dve frave med sabo unterholtate od nedeljskiga špancira pod Roženpoham al pa od engliš perajtarjev, potlej b' se jo na blo treba učiti, ker b' se že iz tega gšpreha lahko dol vzelo, da kranska špraha ni taka kenšt, koker nekteri Slovenjarji

mislijo, ki se čez vsak falar grozno aufholtajo in pa jamrajo, de v Iblani tako zleht govormo“ — Res! če bi ta jezik, ki smo ga ravno slišali, pravi slovenski jezik bil, bi bilo škoda za vsako uro, da bi se ga učili. Ker pa je naš jezik lep jezik, po svetu čislan in po pravilih slovnice omikan jezik, se ga mora vsak učiti, naj je kmet ali gospod, in čeravno ga že govori od mladih nog, ako ga hoče prav znati.

Novičar iz mnogih krajev.

Presvitli cesar so pri odhodu iz Praga ondašnjemu deželnemu poglavarju pisali pismo, v katerem pohvalijo Pražane in sploh celo deželo, ki je Njih in cesarico tako lepo in serčno sprejela, ter pravijo, da so se veselo prepričali, kak krepko napredje obertnijstvo in kmetijstvo, in kak hvalevredno se obnašajo javne naprave, ki so jih s cesarico obiskali, in vse milodarnice, ki si neprenehoma prizadevajo revšino tolažiti in ji pomagati. 22 v praški jetnišnici zapertim so milostno odpustili ostanek kazni, in so darovali 4000 fl. ubogim praškega mesta, 2000 fl. pa so podelili odboru tiste milodarnice, ktera je v pomoč revežem. — Nadvojvoda Joan so šli v sredo v Benetke; odtod grejo čez Verono in Bocen v Meran na Tirole; gospá njih in sin prideta 29. t. m. za njimi; vsi skup grejo potem v toplice Gasteinske. — Lombarskotesinska meja je spet odperta. — 12. dan t. m. je c. k. ministerstvo na Dunaji spet za 20 milionov deržavnizakladnih listov (Reichsschatzscheine) sožgati dalo. — Policija v Veroni je ukazala sila veliko spridene koruzne moke v reko Adig (Etsch) vreči, da je bila voda dolgo časa pravi močnik; gerdi vohernik, kteremu se je ta zdravju škodljiva moka vzela, je pustil žito raji popolnoma sognjiti, kakor da bi ga bil za neke centime ceneje prodajal. — Višja sodija v Nizozemlji (Niederlanden) je razsodila unidan neko pravdo, ki je terpela celih 434 let; dve soseski ste se pravdale od leta 1420 za neko mejo. Ta meja bo pač draga zdaj! — O 5 ali 6 dnéh se pričakuje na Dunaji tisti imenitni odgovor rusovskega cara na poslednje vprašanje naše vlade, po kterem se bo razsedilo: ali se bote tudi naša in pruska vlada zoperstavile rusovski. — Do 9. t. m. je bil skor vsak dan boj pri Silistri; sliši se, da je junaški komandant te terdnjave Musa-paša v enem teh bojev konec storil, in da namesto njega je Omerpaša postavil Kirikli-pašata. Rusi sicer niso še nič opravili važnega; velik napad je bil nek namenjen 11. dan t. m. Za gotovo se pripoveduje, da je Izmajlpaša, poveljnik prednje Omerove straže, le še 3 marše od Silistre. — Po časniku „Vestitoromanesk“ je Paskiević hudo zbolel. — V Bugarii stoji zdaj najmanj 100.000 Rusov; sicer pa se močna armada nabira v Moldavi; Francozi si zavolj tega zlo glave belijo: eni mislijo, da odtod žuga car rusovski austrijski erdeljski deželi, drugi, da je s to umiko car nemškim vladam naznanil, da ga je volja sčasoma zapustiti podonavske knežije. Kmalo se bo pokazalo: kaj je pravo. — V Galipolje je med 27.—30. t. m. prišlo spet na novo 6000 Francozov. Maršal St. Arnaud terja še 40.000 mož, da bi potem pri Šumli se spustil v boj. — Tiste male ladje, ki jih admiral Napier terja za streljanje na Kronstadt, bojo nek kmalo gotove. — Gerško miruje. — Vojvoda Newcastle je izvoljen samostojni vojni minister angleške vlade, lord Rusel pa predsednik skrivnega svetovavstva. — V Beligradu je 6. dan t. m. z bobnom oklicano bilo, da vsak bojniki ima 2 para opánk, puško, pištole, smodnik in krogle pripravljene imeti in na dano znamoje hipoma se sniti na zbirališču. Kaj je vzrok tega ukaza, nihče ni vedil.